

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

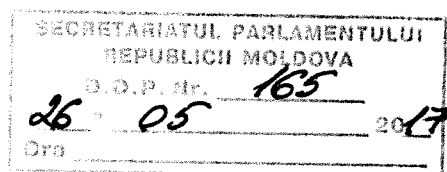
26 mai 2017

VI nr. 21

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de hotărâre a Parlamentului pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu ocazia marcării Zilei Nistrului.

- Anexă: 1. Proiectul de hotărâre;
2. Nota informativă la proiect.

Deputații în Parlament:

Yuriiu Smirnov
Kecene E. Kevich
Nesterovichi A. I.

Viola Stancu (P. M.)
Dușan
Bodnarenco / Bodnarenco
Bodnarenco / Bodnarenco
Bodnarenco / Bodnarenco
Bodnarenco / Bodnarenco
Bodnarenco / Bodnarenco

HOTĂRÎRE
pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova
cu ocazia marcării Zilei Nistrului

Parlamentul adoptă prezenta Hotărâre.

Art.I. – Se aprobă Declarația Parlamentului Republicii Moldova cu ocazia marcării Zilei Nistrului (se anexează).

Art.II. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Andrian CANDU

DECLARAȚIA

Parlamentului Republicii Moldova cu ocazia marcării Zilei Nistrului

În fiecare an, în ultima zi de duminică a lunii mai, conform Hotărârii Parlamentului nr.116 din 22 mai 2008 în Republica Moldova este marcată Ziua Nistrului.

Fluviul Nistru este principala arteră acvatică a Republicii Moldova, artera vieții țării noastre. Pe fundalul resurselor acvatice mai mult decât modeste ale statului, anume râul Nistru alimentează cu apă potabilă circa 80% din populația Republicii Moldova și 99% din mun. Chișinău. Apele Nistrului au o importanță socială, istorico-culturală, dar și un rol vital în asigurarea necesității agriculturii, industriei, în menținerea balanței ecologice, și, în general, în dezvoltarea durabilă a țării.

Râul Nistru izvorăște din Carpații ucraineni, curgând 700 km pe teritoriul Ucrainei, iar 657 km – pe teritoriul Republicii Moldova, având astfel și o importanță transfrontalieră, fapt confirmat și prin Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale (Helsinki, 1992).

De asemenea, acest fluviu constituie un patrimoniu natural unic, caracterizat prin prezența unei bogate biodiversități, care determină existența unor zone umede de importanță internațională, protejate de legislația națională și instrumentele internaționale, inclusiv Convenția Ramsar asupra zonelor umede de importanță internațională în special ca habitat al păsărilor acvatice, precum și starea ecosistemului Mării Negre.

Fiind cel mai frumos și important râu al Moldovei, actualmente acest obiectiv acvatic se confruntă cu cele mai grele timpuri și este supus unor pericole fără precedent. Și anume, se atestă degradarea regimului hidrologic, hidrochimic și hidrobiologic, micșorarea capacității de autoepurare a fluviului (*cu 80% în ultimii 3 ani*), dispariția mai multor specii valoroase de pești (*cleanul, scobarul, bibanul, somnul, mreana, morunașul, etc.*), fapte constatate de către specialiști și experți în materie din cadrul Academiei de Științe a Moldovei, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale de mediu, în cadrul audierilor publice organizate de către Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice la 7 iunie 2016.

Toate acestea se datorează activității nechibzuite a omului, inclusiv prin poluarea apelor, defrișarea pădurilor, stocarea neautorizată a deșeurilor, activitatea industrială,

în special, extragerea nisipului și prundișului (filtrul natural) din albia râului, construcția necontrolată de baraje și lacuri de acumulare.

La fel, printre cauzele ce au influențat extrem de negativ starea de lucruri în această problemă s-a evidențiat și impactul în urma activității Centralei Hidroelectrice din Novodnistrovsk, care se află pe teritoriul Ucrainei, afectând deosebit de grav situația ecologică a ecosistemului fluviului. Ultimii ani demonstrează deficitul crescând de apă în râul Nistru din cauza funcționării nodului hidraulic ucrainean. În primăvara și vara trecută nivelul apei pe Nistru a atins cifre critice constituind doar 30% din normă, condiționând pericolul în aprovizionarea Chișinăului cu apă.

Parlamentul exprimă o îngrijorare profundă vis-a-vis de intențiile Kievului privind instalarea și punerea în funcțiune a noilor turbine și extinderea Centralei Hidroelectrice Novodnistrovsk, precum și construcția cascadei de 6 hidrocentrale mici pe Nistru în regiunea Ternopol, Ivano-Frankovsk și Cernăuți. Potrivit experților din domeniu, inclusiv celor din Ucraina, aceste proiecte ar putea spori activitatea seismică în regiune, riscul de eroziune și alunecări de teren, ar putea înrăutăți calitatea apei și perturba funcționarea ecosistemului Nistrului Mediu și Inferior, precum și a deltei, și ca consecință va avea un impact negativ asupra ecosistemului Mării Negre și va putea crea dificultăți semnificative în alimentația cu apă a Republicii Moldova.

Parlamentul salută și susține eforturile Guvernului Republicii Moldova întreprinse în ultima perioadă de timp în vederea intensificării contactelor interguvernamentale în scopul aprobării de către partea ucraineană a Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri a Ucrainei privind colaborarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a bazinului râului Nistru, semnat la Roma în anul 2012 și ratificat de către Republica Moldova prin Hotărârea Guvernului nr. 42 din 15.01.2013, precum și în vederea reluării negocierilor cu privire la funcționarea Complexului Hidroelectric Novodnistrovsk în cadrul ședințelor Comisiei mixte interguvernamentale moldo-ucrainene în domeniul colaborării economice și comerciale.

Totodată, Parlamentul încurajează acțiunile executivului privind impunerea părții ucrainene de a respecta prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător în context transfrontalier (Espoo, 25 februarie 1991) și ale Protocolului privind evaluarea strategică de mediu (Kiev, 2003) și calcularea prejudiciului cauzat mediului și ecosistemului fluviului Nistru.

În context, Parlamentul consideră necesar de remarcat că atât Republica Moldova, cât și Ucraina au semnat și au ratificat Acordurile de Asociere cu Uniunea Europeană, angajându-se cu fermitate să alinieze legislația națională la cea comunitară, în special, la Directiva Habitate și Directiva Păsări.

Parlamentul este convins că utilizarea durabilă a resurselor de apă, protecția biotei acvatice, peisajelor și altor obiective ale bazinului râului Nistru constituie sarcină comună a ambelor popoare, tuturor autorităților publice centrale și locale, îndemnând părțile implicate, organele competente, societatea civilă, mediul academic, toți cetățenii Republicii Moldova de a uni și consolida eforturile pentru asigurarea durabilității protejării și exploatării raționale a principalei artere acvatice a Republicii Moldova – fluviul Nistru.

Notă informativă
la proiectul hotărârii Parlamentului pentru aprobarea
Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu ocazia marcării Zilei Nistrului

Parlamentul Republicii Moldova a adoptat la 22 mai 2008 Hotărârea Parlamentului nr.116 prin care a fost instituită Ziua Nistrului, care se sărbătorește în ultima zi de duminică a lunii mai.

În ultimii ani se atestă o situație ecologică deplorabilă a resurselor acvatice în Republica Moldova, inclusiv starea dezastruoasă a ecosistemului râului Nistru. Fiind principala arteră acvatică a republicii, râul Nistru joacă un rol vital în aprovizionarea populației cu apă potabilă, asigurând necesitățile a circa 80% din populația țării și 99% din populația mun. Chișinău, iar bazinul acestuia acoperă două treimi din teritoriul țării. După părerea specialiștilor și experților în materie, există un risc sporit în asigurarea durabilă cu apă potabilă a țării.

Printre cauzele ce au influențat negativ starea de lucruri în problema de utilizare și protecție a resurselor de apă s-a evidențiat impactul în urma activității nehibzuite a omului și anume: managementul defectuos și haotic al resurselor de apă, extragerea nisipului și prundișului din albia râului, deversarea apelor menajere și apelor uzate fără epurare, activitatea agricolă prin utilizarea în exces a pesticidelor, stocarea neautorizată a deșeurilor, defrișarea pădurilor, nevalorificarea tehnologiilor și cercetărilor științifice în domeniul apelor. O problemă cu un impact nociv semnificativ o constituie și activitatea Centralei Hidroelectrice din Novodnestrovsk de pe teritoriul Ucrainei, ce a condiționat degradarea regimului hidrologic, hidrochimic și hidrobiologic al fluviului Nistru; micșorarea cu 80% în ultimii 3 ani a capacității de autoepurare a fluviului; dispariția unui șir de specii valoroase de pești; înămolirea intensivă a fluviului și lacului de baraj Dubăsari; scăderea nivelului de apă, până la dezgolirea fundului fluviului Nistru.

Reieșind din cele expuse și conștientizând importanța protecției mediului înconjurător ca unul din pilonii de bază a dezvoltării durabile a Republicii Moldova,

Pornind de la dorința fermă de a asigura durabilitatea protejării și exploatării raționale a resurselor de apă ale Republicii Moldova și în special, principala arteră acvatică a țării – fluviul Nistru,

Fiind preocupați de apariția și existența unor amenințări, care generează efecte nefavorabile, pe termen scurt sau lung, și de schimbările intervenite în starea cursului și ecosistemului râului Nistru, ce influențează mediul înconjurător, bunăstarea și economia statului,

Accentuând necesitatea urgentă de întărire și consolidare a măsurilor și eforturilor naționale pentru stoparea declinului ecologic al fluviului și abordarea sistemică a situației actuale din bazinul Nistrului,

Înțelegând necesitatea obținerii unor soluții sustenabile pentru problema utilizării Nistrului transfrontalier,

Se propune adoptarea hotărârii Parlamentului pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu ocazia marcării Zilei Nistrului.

Deputații în Parlament:

Viola Ivanov